

Třída 3.A

10. hodina

Polohová (potenciální) energie

Zřejmě existuje takový druh energie, který není závislý na rychlosti tělesa, ale na jeho poloze. Tomuto druhu energie říkáme polohová, nebo také potenciální, energie. Obvykle značíme E_p .

Velikost potenciální (polohové) energie E_p závisí na poloze a hmotnosti tělesa.

Vzhledem k faktu, že se tělesa nacházejí v gravitačním poli Země, je otázka polohy vnímána často jako výška nad povrchem Země. V samotné definici polohové energie však nelze nalézt vyjádření, od kterého místa energii měřit. To je dán tím, že zvedneme-li skleničku nad stůl a pustíme, je pro velikost vykonané práce důležitá vzdálenost od desky stolu, nikoli stolu od země.

Samotnou velikost polohové energie lze tedy vypočítat s uvážením faktu, že závisí na hmotnosti, gravitačním poli Země a výšce následovně :

$$E_p = m \cdot g \cdot h$$

EP .....potenciální energie v J

m.....hmotnost v kg

g.....gravitační zrychlení v N/kg

h.....výška v m

Příklad 1

Vypočtete pohybovou energii tělesa o hmotnosti 30 kg a rychlost 36 km /h.

$$v = 36 : 3,6 = 10 \frac{m}{s}$$

$$E_K = \frac{1}{2} mv^2$$

$$E_K = \frac{1}{2} \bullet 30 \bullet 100 = 1500J$$

Příklad 2

Vypočtete polohovou energii tělesa, které visí na laně ve výšce 2 m nad zemí.
Hmotnost tělesa je 10 kg.

$$E_p = m \cdot g \cdot h$$

$$E_p = 10 \cdot 9,81 \cdot 2 = 196,2J$$

Příklad 3

Koule o hmotnosti 0,3 kg narazí rychlostí 0,5 m/s do krabičky o hmotnosti 0,5 kg. Jak daleko krabičku posune, jestliže součinitel smykového tření mezi krabičkou a podložkou je $f=0,1$. Tření koule zanedbejte. Předpokládejme, že krabička se od koule odrazí a koule předá svojí veškerou energii.

Řešení

$$E_K = \frac{1}{2}mv^2$$

$$W = F \cdot s$$

$$W = Mgs$$

$$\frac{1}{2}mv^2 = Mgs$$

$$s = \frac{mv^2}{2Mg} = \frac{0,3 \cdot 0,5^2}{2 \cdot 0,5 \cdot 9,81 \cdot 0,1} = 0,0765m = 7,65cm$$